

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII DLA MIASTA I GMINY PRABUTY NA LATA 2023 – 2025 (tekst jednolity)

I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU.

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 3) Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- 4) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 7) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

II. INFORMACJE NA TEMAT PROGRAMU.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie Miasta i Gminy Prabuty. Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu problemów alkoholowych i innych uzależnień oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują. Konsumpcja alkoholu w sposób istotny wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, uzależnionych, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych tj. przestępczość, ubóstwo, przemoc w rodzinie, wypadki samochodowe i winno być przedmiotem troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej. Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć w szczególności uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne,

brak celów życiowych, utratę zatrudnienia. Przemoc w rodzinie jest dysfunkcją, która w wielu przypadkach ma swoje źródło w uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, a także zależne. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci. W obecnej dobie nie zastanawiamy się już, czy warto pomagać osobom, rodzinom, dzieciom dotkniętym problemem alkoholizmu, ale jak to robić szybciej, skuteczniej i efektywniej. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu, ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktami. Pomagać to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom, kiedy to człowiek jest poddany presji otoczenia. Należy zwrócić uwagę, że uzależnienie nie dotyczy tylko alkoholu, narkotyków, ale również innych zachowań, tj. uprawiania hazardu, uzależnienia od internetu, gier komputerowych itp. Bardzo często stanowi to ucieczkę od problemów dnia codziennego. Uzależnienia mogą być pojedyncze lub złożone, mogą się krzyżować, zmieniać. Powodują one choroby wyniszczające psychikę, a w dalszej kolejności niszczą życie rodzinne, zawodowe, towarzyskie. W osobie uzależnionej następują zmiany charakterologiczne, które objawiają się brakiem obowiązkowości, osłabieniem woli i zainteresowań. Dlatego tak ważne jest uczestnictwo w programach opracowanych w celu „walki” z nałogiem. Uzależnienia behawioralne (czynnościowe) - rozumie się przez to zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz jej otoczenia. Przykłady uzależnień behawioralnych: patologiczny hazard, uzależnienie od komputera, pracoholizm, zakupoholizm, uzależnienie od seksu/pornografii, uzależnienie od ćwiczeń fizycznych, uzależnienie od telefonu komórkowego, kompulsywne objadanie się.

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Miasta i Gminy Prabuty, a w szczególności:

- 1) Dzieci i młodzież;
- 2) Rodzice, opiekunowie i wychowawcy;
- 3) Konsumenci i sprzedawcy napojów alkoholowych;
- 4) Osoby pijące w sposób ryzykowny, szkodliwy oraz osoby uzależnione;
- 5) Rodziny osób z problemem uzależnień i przemocy;
- 6) Pracownicy podmiotów działających na terenie Miasta i Gminy Prabuty, zajmujący się zawodowo lub służbowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

Źródłem finansowania Programu są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Opłaty te stanowią dochód gminy, który zgodnie z art. 18² pkt 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wykorzystywany jest na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Na mocy Zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Prabuty Nr 5/2005 z dnia 17 stycznia 2005 roku Kierownik Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prabutach powołany został na Pełnomocnika w zakresie realizacji Programu i umocowany do koordynacji oraz nadzoru nad jego realizacją.

Kluczową rolę w działaniach podejmowanych w ramach Programu odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Prabutach współpracuje w zakresie realizacji Programu m.in. z Miejsko – Gminny Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Prabutach, Centrum Psychiatrii w Prabutach, Policją, Ośrodkami Zdrowia, Sądem Rejonowym w Kwidzynie, szkołami, organizacjami pozarządowymi. Istotnym zadaniem wynikającym z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nałożonym na Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest obowiązek podejmowania czynności zmierzających do wydania orzeczenia zastosowania wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

III. DIAGNOZA PROBLEMU UZALEŻNIEŃ W MIEŚCIE I GMINIE PRABUTY

Do opracowania niniejszego Programu wykorzystano „Diagnozę Problemu Uzależnień w Mieście i Gminie Prabuty”- raport z badań przeprowadzonych w 2021 roku, którą opracowała P.W.TaMari Tamara Duško.

IV. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII DLA MIASTA I GMINY PRABUTY NA LATA 2023-2025

Lp.	Zadania (zamierzenia)	Sposoby realizacji zadań (zamierzeń)	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Termin realizacji	Wskaźniki
I	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i środków odurzających.	1.Wydawanie zleceń na wykonanie opinii o stopniu uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	I-XII 2023-2025	Liczba osób skierowanych na badanie; Liczba wydanych opinii;
		2.Prowadzenie rozmów motywujących do leczenia odwykowego, udzielanie informacji o działalności GKRPA i możliwości podjęcia terapii, posiedzenia GKRPA.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	I-XII 2023-2025	Liczba przyjętych wniosków o objęcie leczeniem odwykowym, liczba osób wezwanych na posiedzenie GKRPA;

		3. Dyżury Przewodniczącego oraz członków GKRPA.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	I-VI IX-XII 2023-2025	Liczba udzielonych informacji;
II	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i przemoc w rodzinie pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	1. Dyżury psychologa, krótkoterminowa pomoc psychologiczna, indywidualne lub grupowe wsparcie psychologiczne dla osób doświadczających przemocy lub będących w kryzysie.	Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	I-XII 2023-2025	Liczba udzielonych porad psychologicznych, podjętych interwencji; Liczba osób/rodzin objętych wsparciem;
		2. Dyżury radcy prawnego.	Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	I-XII 2023-2025	Liczba udzielonych porad prawnych;
		3. Konsultacje, warsztaty, pomoc psychologiczna – dzieci, młodzież, rodzice, opiekunowie.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	I-XII 2023-2025	Liczba osób korzystających z warsztatów, konsultacji i pomocy psychologicznej;
III	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych	1. Przeprowadzenie Programów Profilaktycznych oraz zajęć edukacyjno-warsztatowych dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	I-VI IX-XII 2023-2025	Liczba uczestników, zajęć, liczba wspieranych organizacji, liczba przeprowadzonych działań;

	i przeciwdziałania narkomanii, uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.	z terenu Miasta i Gminy Prabuty. Prowadzenie edukacji publicznej w obszarze profilaktyki i zachowań ryzykownych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i promocji zdrowego stylu życia poprzez organizację kampanii społecznych i innych wydarzeń lokalnych skierowanych do ogółu mieszkańców gminy Prabuty lub wybranej grupy docelowej	Dyrektorzy szkół Miasta i Gminy Prabuty		
		2. Wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	I-XII 2023-2025	Liczba dzieci objętych wsparciem placówki wsparcia dziennego;
		3. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży z wykorzystaniem bazy sportowej na terenie Miasta i Gminy Prabuty poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Organizacje pozarządowe	I-XII 2023-2025	Liczba uczestników, zajęć, liczba przeprowadzonych działań;

		4. Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, ubogich z Miasta i Gminy Prabuty.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	VI-IX 2023-2025	Liczba zorganizowanych letnich wypoczynków.
		5. Organizowanie warsztatów, szkoleń zwiększających kompetencje osób pracujących w obszarze profilaktyki i terapii oraz prowadzenie szkoleń adresowanych do wybranych grup odbiorców, mających na celu minimalizowanie szkód społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych. Szkolenia dotyczące przemocy, uzależnień od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych dla członków GKRPA.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	I-XII 2023-2025	Liczba szkoleń, liczba osób biorący udział w szkoleniach;
		6. Zakup materiałów profilaktycznych: prasa i książki specjalistyczne, broszury, plakaty, druki ulotne, nagrody w konkursach i zawodach oraz inne materiały informacyjne, edukacyjne i promocyjne.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	I-XII 2023-2025	Liczba zakupionych materiałów profilaktycznych i promocyjnych.

IV	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.	1. Organizowanie wydarzeń społeczno-kulturalnych, imprez, turniejów profilaktycznych, spotkań, konkursów, zabaw adresowanych do mieszkańców Miasta i Gminy Prabuty stanowiących promocję zdrowego stylu życia.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	I-XII 2023-2025	Liczba instytucji, organizacji, osób fizycznych którym udzielono pomocy;
		2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i uzależnionych behawioralnie.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	I-XII 2023-2025	Liczba placówek współpracujących;
		3. Zakup dwóch alkomatów do wykorzystania ich przez policję	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	I-VI 2023	nd.
V	Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	Przeprowadzanie kontroli, podejmowanie interwencji w przypadku nieprzestrzegania zasad i warunków korzystania z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	I-XII 2023-2025	Liczba skontrolowanych punktów, liczba przeprowadzonych kontroli, liczba punktów sprzedaży w obszarach o zwiększonym ryzyku występowania negatywnych skutków używania alkoholu;
Ogółem: 250.000,00 zł					

V. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

1. Do zadań ustawowych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- 1.1. Opiniowanie, inicjowanie i współpraca w zakresie realizacji zadań wykonywanych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.
- 1.2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, a w szczególności:
 - a) przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym występowaniem przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - b) wezwanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i motywowanie jej do zaprzestania nadużywania alkoholu i/lub poddania się dobrowolnemu leczeniu,
 - c) w przypadku braku zgody na dobrowolne leczenie się – skierowanie na badania przez biegłych (psycholog, psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,
 - d) przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym,
 - e) złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego.
- 1.3. W przypadku wystąpienia równocześnie przemocy, uruchomienie procedury „Niebieskiej Karty”.
- 1.4. Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy, limitu punktów i zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
- 1.5. Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia Burmistrza).

2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 2.1. Wynagrodzenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Prabutach finansowane jest z budżetu Miasta i Gminy Prabuty w ramach środków przeznaczonych na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii.
- 2.2. Członek Komisji ma obowiązek uczestnictwa w posiedzeniach.
- 2.3. Za udział w posiedzeniach oraz innych pracach Komisji, członkom Komisji przysługuje ryczałt miesięczny w wysokości:
 - Przewodniczący Komisji – 400,00 zł brutto
 - Sekretarz Komisji – 400,00 zł brutto
 - Członek Komisji – 250,00 zł brutto
- 2.4. Wynagrodzenie, o którym mowa w punkcie 2.3 wypłacane jest na podstawie listy obecności, w terminie do 28-go dnia każdego miesiąca.

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Podniesienie świadomości mieszkańców Miasta i Gminy Prabuty wobec skutków nadużywania napojów alkoholowych.
2. Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem spożycia napojów alkoholowych oraz redukcję dostępności i zapotrzebowania na substancje odurzające.
3. Udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.
4. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
5. Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat różnych form przemocy i faktu, że jest to przestępstwo, na które nie ma przyzwolenia we współczesnym świecie.